

Pedagogiek

Dat de kinderopvang kampt met ernstig personeelstekort ligt ook aan de opvang zelf. Laat beter zien wat we de samenleving te bieden hebben, betoogt **Yvette Vervoort**.

Zie voor meer opinieartikelen trouw.nl/opinie

Verkleedkleding in een kinderdagverblijf.
FOTO ANP

Crèche is meer dan 'handige opvang'

Yvette Vervoort
directeur van Expertisecentrum Kinderopvang

Nu is het 'crisis' in de kinderopvang wegens de personeelstekorten (*Trouw*, 23 mei), en een maand geleden waarschuwde de Brancheorganisatie dat kinderopvang er niet is om 'schooltje te spelen'. Met deze alarmerende berichten staat kinderopvang in het middelpunt van de belangstelling van politiek en media. Maar er is weinig oog en oor voor wat kinderopvang kan bieden.

Ja, net als de zorg en het onderwijs kampt de kinderopvang met ernstig personeelstekort. Dat ligt deels aan onszelf. Wij promoten ons vak niet goed genoeg. Als we beter uitleggen wat onze meerwaarde is, zullen meer mensen pedagogisch professional willen worden. Veel jongeren denken nu dat het werk nauwelijks verschilt van oppas.

Wat de kinderopvang daarbij nodig heeft, is een gemeenschappelijk kader. Als we er niet zijn om schooltje te spelen, waarvoor zijn we er dan wel? Alleen als we dat weten, kunnen we het belang van kinderopvang aan beleidsmakers, politici, journalisten, ouders en anderen duidelijk maken.

Daarvoor moeten we de voorgeschiedenis kennen. Kinderopvang begon als welzijnsinstelling, voor kinderen die extra zorg en aandacht nodig hadden. Daarna werd het een arbeidsmarktinstrument: kinderen werden opgevangen zodat ouders konden werken.

Pedagogische kwaliteit

Pas de laatste jaren daalt het besef in dat kinderopvang echt bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen in de belangrijke eerste jaren van hun leven. De meerwaarde is niet dat ouders van hun kroost worden verlost, maar dat pedagogisch professionals de kinderen stimuleren in taal, motoriek, cognitie en sociaal-emotionele vaardigheden. Ze hebben er immers voor doorgeleerd.

Pedagogische kwaliteit in kinderopvang is dus geen luxe of extraatje, maar een voorwaarde, en iedereen in onze beroepsgroep zou zich daarvan bewust moeten zijn. Voldoen aan de wettelijke eisen is niet goed genoeg. Kwaliteit vereist een visie. Ontbreekt die, dan zal de pedagoog altijd de discussie verliezen van het bedrijfsmanagement, en zullen we niet meer zijn dan handige op-

vanglocaties om ouders te ontlasten.

Ook ouders moeten we bewustmaken van wat pedagogisch professionals doen. En nee, dat gaat inderdaad niet zoals op een school. Het gaat met zingen, spelen, buitenspele, bewegen, ontdekken, met een duidelijk doel voor ogen. Het gaat erom te analyseren wat het desbetreffende kind nodig heeft. Zoals onderzoeker Cathy van Tuijl, verbonden aan de Universiteit Utrecht, zegt: "Je geeft kinderen de kans om blijmoedig de wereld te verkennen, terwijl ze tegelijkertijd iets leren. Zo krijgt het kind zelfvertrouwen."

Uiteraard is de opvoeding grotendeels aan de ouders. Maar soms is er hulp nodig, ondersteuning. Net dat extra paar ogen om te zien wat er nog meer gedaan kan worden om het kind een veilige en 'rijke' omgeving te bieden waarin het kan groeien. Wanneer we ons realiseren dat pedagogisch professionals precies dat kunnen bieden, wordt de opvang een plek waar ouders hun kinderen graag naartoe brengen.

Minimaal schappij

We kunnen bijdragen aan de optimale ontwikkeling van kinderen op

een manier die passend is bij de maatschappelijke context. Zoals de veranderende economie, die vraagt om meer nieuwsgierigheid, creativiteit, zelfsturing en samenwerkingsvermogen van haar toekomstige burgers. Maar ook waar het gaat om de toenemende diversiteit en hardnekkige kansenongelijkheid in onderwijs en samenleving die al vroeg ontstaat.

De kinderopvang is een minimaal schappij, een kennismaking met de samenleving buiten het gezin. Het kind kan er een breder mensbeeld aan ontleen, zich bewust worden van zijn rol in de maatschappij. Dat is de werkelijke waarde van de kinderopvang, en van ons prachtige beroep.

de vraag van **Monic Slingerland**

Wat doet ons het culturele leven weer helemaal omarmen?

Extra steun van het kabinet moet de cultuursector nieuw leven inblazen.

Doorgaans roept reclame in de krant op om je vakantiegeld te spenderen aan (vlieg)reizen of een elektrische fiets. Maar afgelopen maandag viel mijn oog op een opmerkelijke advertentie gericht aan AOW'ers: 'Doe mee(x) met je AOW, steun de cultuurmakers met je vakantiegeld.'

Het vakantiegeld werd precies op die maandag aan AOW'ers uitgekeerd. Gelukkig bevatte de boodschap de disclaimer: 'als je dat kan'. Want hoewel het beeld is dat gepensioneerden goed bij kas zitten, zullen velen, nu alles duurder wordt, blij zijn met dit extraatje.

Het blijkt een advertentie van

het Prins Bernhard Cultuurfonds dat een spontaan initiatief van een groepje AOW'ers uit Bussum heeft omarmd. In 2020 kwamen die in actie om de cultuur ('de ziel en het fundament in ons bestaan') in de zware coronatijd te ondersteunen. Dit jaar willen ze vooral de cultuurmakers ('de hoeders van het vrije woord bij uitstek') en de cultuur als waakhond van het vrije woord levend houden, aldus de begeleidende verklaring. Ook die andere crisis, de oorlog in Oekraïne, raakt ouderen. De waarde van cultuur kan in crises een extra lading krijgen.

Dat besef is er ook bij de nieuwe staatssecretaris, Gunay Uslu. In haar herstelplan om de cultuursector uit het coronadial te helpen en te vernieuwen, schrijft ze: "Zonder cultuur wordt het leven schraal, dof en bleek". Ze geeft toe dat de sector bij alle coronamaatregelen onderaan de prioriteitenlijst stond. Het kabinet trekt er nu 135 miljoen euro extra

Cultuurmakers krijgen nu overheidssteun, maar kunnen niet zonder publiek

voor uit, olopend naar 175 miljoen per jaar. Maar in het interview met de *Trouw*-collega's legt ze ook een pijnlijk feit bloot: "In dit land hebben we een vreemde relatie met cultuur. We eigenen het ons niet toe."

Dat geldt niet voor culturele uitingen met een regionaal tintje. Optredens in eigen dialect of taal zoals van Nynke Laverman, bekend om haar Friese fado, en Hendrik Jan Bökkers die in het Nedersaksisch zingt, zijn populair. De dweilorkestendag in Groenlo, voor de 25ste keer, is net weer achter de rug: der-

tig orkesten traden aan. Maar het etiket 'elitair' wordt misschien te snel op andere 'kunsten' geplakt. Is het ook niet een kwestie van ermee in aanraking komen, vanuit huis of onderwijs of nieuwsgierigheid naar wat cultuurmakers ons kunnen vertellen?

Zelf legt de kunstsector het uitblijven van cultuur zo uit: we zijn nog huiverig voor drukte, het zit niet meer in ons systeem na twee jaar corona. Dat het kabinet de portemonnee trekt en staatssecretaris Uslu haar collega's poogt 'op te voeden' door met hen naar voorstellingen te gaan, is een belangrijke steun in de rug. Maar die zullen de cultuursector niet redden als zalen halfvol en musea wel heel erg rustig blijven. Cultuurmakers krijgen nu overheidssteun, maar zij kunnen niet zonder publiek en bezoekers. Dat zijn wij.

Wat brengt mensen volgens u terug naar het culturele leven?

Reageren?

Stuur uw reactie van circa 150 woorden uiterlijk dinsdag 12 uur naar lezers@trouw.nl, voorzien van naam en adres. Een keuze uit de antwoorden verschijnt woensdag